

Civil Tükör pódiumbeszélgetés

2014. Január 22. Kecskemét 17 óra

Jogállam – jogáalom?

**Tényleg minden magyar egy jogász
és egy huszár keveréke? Valóban
csak az ökör következetes?**

/Otto von Bismarck/

Kolláth György

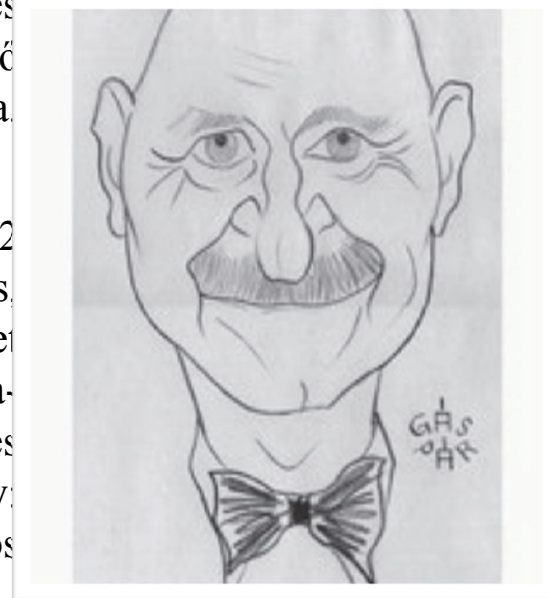
www.kollath.com

/ez jelenleg az észrevételeket, javaslatokat igénylő teszt-változat a web-en is/

Életút, már skalpolt portréval

Kolláth György Béla: szolnoki születésű, budapesti ügyvéd, közigazgatási és alkotmányjogász. Szolnok: 1965 a Verseyhy Ferenc Gimnáziumban kitűnő érettségi. 1971: a szegedi JATE Jogi Karán summa cum laude diploma. Szakvizsgázott. Fél komolyan öregségi önnnyugdijas.

Pálya: tanácsi dolgozó, minisztertanácsi főosztályvezető-helyettes, 2 minisztérium törvényelőkészítő főosztályvezetője, miniszteri biztos, közben egyesület-kutató, kormányhivatali főtanácsadó, prevenciós intézet helyettes vezetője, 2000. óta ügyvéd. Alkotmány-, közigazgatási, média- és sportjogot, általános jogot oktat egyetemeken, ill. főiskolán, az ELTE és a TF c. docense. Évente teljesít már csak 400 szakkommentárt. Hobby: mindenféle sport, filmek, rádiózás. Volt klubrádiós, leendő Pacsirta rádiós szerkesztő-műsorvezető. Pártonkívüli. Nem félős közszereplő.

Kutatási terület: emberi jogok, államszervezet, civil társadalom és közhatalom, alkotmányos intézmények, közigazgatás, sportjog, médiajog, továbbá *humor a jog mindennapjaiban*.

Önállóan kimunkált, főbb törvényjavaslatok: állami kárfelelősség, kisajátítási jog, egyesületi jog, nemdohányzók védelme, kamarai jog, családi mediáció, sportbiztonság, kisebbségek választása, a prostitúció állami kezelése témaköreiben.

A **Marton Frigyes Emlékdíj birtokosa a közéleti humor** kategóriában. Jászladány díszpolgára. Ex-sportkuratóriumi elnök.

Bevezető

Ritka, kedvelt alkalom a pódium-beszélgetés. Derűsen, szemléletesen beszélgethetünk jó, de bizarr, érthetetlen, fájó jogi dolgokról is. Sok közszereplő – bár pártos politikai nyilatkozatokra nem vállalkozik – kinnal szemléli a közélet bornírtságait. Én is. A politika szó itt a vörös posztó, mely a bikaviadatok világába vezet. Édesanyám intelme volt: ha végképp muszáj odalent küzdeni, inkább a torreádor légy, mint a bika. Tartom. Nem vagyok politológus: politikai véleményem csakis szűk baráti körnek van. Óvatosságra int, hogy a felcímkezett politológusok elemzése – 6-7 kivétellel - spekulatív, vágy-kivetítő, taszító. Pl. azért, mert híján van a közjog axiómái ismeretének. Vagy, mert egyirányú (zsák)utcában bolyong: jobbra vagy balra. Esetleg, mert mesterkélten, gyáván közepre pozícionálná magát: szofisztikált, reál-morál-mentes technikai-metodikai értékelést, ill. prognózist nyújt, habár szakad a plafon, dől az intézmény. Mi legyen: elkeseredett sírás-rívás vagy képébe nevetni a bajoknak. Az utóbbit teszem.

Alkotmányosság, és annak sűrítménye: a demokratikus jogállamiság az est főmenüje. Média-megnyilatkozás: jogállamban nem lehetne, nem szabadna ilyet csinálni. (Re)kontra, de hát nincs is már jogállam: így volna?! A törvények uralmának vajon melyik válfaja a miénk? Közjog, civiljog e vonatkozásban mindegy? Nem! Korrekt, higgadt és érvelős megítélés szerint melyek a jogállamiság hiteles szempontjai, kritériumai? Mi ezek komoly diagnózisa és az abból képződő terápiája, módja, sor- és időrendje? Mindegy? Példa: 1. Az erdőben a róka elragadja a kisnyulakat, panasz a bölcs bagolynál, mit kéne tenni? Változzatok sündisznóvá! Jó-jó, de hogyan?! Hát, ez a ti dolgotok, én csak stratégiai célokat adhatok. 2. Légies vicc: egy pasit lelöknek a 100 emeletes ház tetejéről, 10 emeletenként nyugtatgatja magát: eddig még nincsen baj, eddig még...Repülni könnyű, hát(ra) landolni? Ekként fogunk ma – remélem – egy jót beszélgetni: egymás érveire figyelni, reagálni. Prezentáció: 1-et fizet, 2-öt kap.

Gyorsnászád: lejtős tavon, vízesésben

Az alkotmányosság elemeit érték-alapon nézve zűrös a kép. 2010 nyara óta torz, önző, új helyzet képződött. Kiüresedett a demokrácia, egy kézben összpontosul az állami berendezkedés, igazságtalan társadalmi piramis formálódik. Sikeres megújítás és legitimációs erő híján a rendszer öntörvényű, ártóan harcias, autokrata pályára állt. A jogállam fogalmi elemei elvesztik értelmüket, jelentőségüket, másfelé megy a szó és a tett, a bárdolatlan kommunikáció prostituál szinte mindent. Nemcsak a 10 éves gyerek szintjén folyik a kommunikáció, de a nívó érdemben is leszáll(t) a gyerek színvonalára. Az állami megoldások kapcsán a Frankenstein divatszó. Össze nem illő, senkivel nem egyeztetett, kontraproduktív intézkedések sorjáznak: így semmi nem perfekt, sem megnyugtató. Brutális hasonlat: zuhanás a WC-be, közben kapaszkodás a lehúzó zsinórba. De facto (miniszter)elnöki rendszer van Magyarországon: annak egy erőszakos, avított, zsarnoki, paternalista és összjátékra, alkotmányos értékekre, garanciákra mit sem adó változata. Európában, még a mai, megosztott, zavaros történelmi-világpolitikai helyzetben is ez bukó, de látható a bukás és a távozás különbsége. Egyház-kegyház-fegyház triász írja le az Orbán rendszert. Megreformálhatatlan, konszolidációra, belső jobbításra esélytelen. Gyorsnászád az oldalfelirata, de nincs hozzá lejtős tó, vízesés. Fejlődésre, önkorrekcióra képtelen, ám rövid-, középtávú túlélésre főként a banki bennfentesség és sarc még ad forrást. Filozófiája kizárólag hatalmi: de uralni és igazgatni, kormányozni nem ugyanaz. Brüsszeli intés: az egyik kormányozni nem tud, a másik nyerni, hiába csereberéltek. Többség – kisebbség: vak (meg)vezet világtalant.

Demokratikus? Jogállam?

Társadalom-szervezőmód 3 ismert: demokratikus jogállamiság, felsőbbbségi diktatúra, káoszba hajló anarchia. Tragikomédia, ha egyszerre mindhárom rajta ül egy országon. Az Unióban vagy jogállamiság marad vagy jön széthullással kísért nacionalista, kirekesztő, felsőbbbségi államrezon: demokrácia, kamukrácia, szakadás, 2-sebesség. A stratégiai megoldatlanságok örvén pedig belopakodik, szétterül az anarchia. 89-ben mi jól választottunk, érdemes volna kitartani mellette. Nem lehetne olyan társadalmi alrendszer, ami juszt sem jogállami (pl. szociálpolitika, egészségügy, oktatásügy, választás, pártpolitika, helyhatóság, pénzvilág). A jogállamiság a személy(ek) helyett a törvények, alkotmányos intézmények uralma, s összjátéka: ezért általános, eurojogi és honi közjogi fundamentum, majd' minden mást determináló alapérték.

/Nem így pl. a pluralizmus: nem muszáj mindennek plurálisnak lennie, bár a piac, a verseny szabadsága erre ösztönöz és tendál. Szintén nem kell mindennek demokratikusnak sem lennie, pl. a jogsértők megbüntetése, a jogerős döntés teljesítésének kikényszerítése aligha e szerint kívánatos./ *A demokratikus jogállamiság összetartozó fogalom-pár: az egyik hiánya a másikat is kétségessé teszi. A kétség jogállami közállapotainkra is kihat. Magyarország az utóbbi 25 évben rendkívüli, néha keserű változásokon ment keresztül. Diktatúrából lett demokrácia: majdnem úgy, ahogy rekonstruálnák az omlettből a friss tojást. Ám a legvidámabb barakkból a legszomorúbb pláza lettünk? A (jog)politikai bornírtságok feszült éveit éljük. 30 éve elvitattuk, hogy a jog lehet a gyakorló politika ütős eszköze, fegyvere. Mára nemcsak visszaléptünk, hanem túl mélyre süllyedtünk. A jog a pártos politikai, anyagi érdek gyurmája, ágyasa lett, úgy is bánnak vele.*

Játsszunk (el a gondolattal)!

Nem csak intézményeink torzák, torzók. Normakövetésünk példája: leeresztett vasúti sorompó, hosszú lehet a várakozás, 3 honpolgár-típus érkezik. 1) A béketűrő megáll és fogyó türelemmel vár. Talán káromkodik, eszik-iszik, telefonál, kiönti a hamutartót. Arányuk: kb. 35-40 %: főleg nők döntenek így. 2) A tüzes magyar bármi áron kikerüli vagy tönkre teszi a (fél)sorompót: erővel átmegy rajta. Arányuk kb. 15-20%: főleg macsó férfiak tesznek így. 3) A fennmaradó közel 40-50 % folyton rohanna, kihívást lát e helyzetben. Az utolsó pillanatban, kockáztatva átcsúsznék a vonat előtt vagy gyalog a sorompó alatt. Autóval dühösen kivág a sorból, tolat, megfordul és kerülő utat keres. A 2) és 3) együtt: minél nagyobb az ember arca, terepjárója, annál gyakoribb a frusztrált, veszélyes próbálkozás. Ilyen a jogállamunk, az adózási fegyelmeink, a közpolitikánk, a közlekedési kultúránk és főméltóságaink első reflexe is. Nem újdonság ez. Otto von Bismarck mondta 200 éve: minden magyar egy jogász és egy huszár keveréke. /Meg még, általánosan: csak az ökör következetes. / Kardunk rozsdás, szavakkal vívunk. Nem szállunk le a magas lóról, sunyítás is van. Óvodai vicc. Kiszól a kertbe a dadus: -Viktorka, ne húzd a macska farkát! Süvít a válasz: -Én csak fogom, ő húzza! Virtuális sajtótájékoztató: -Tábornok úr, igaz-e, ön tette hidegre a jogállamot? Nem igaz, elnök vagyok, nem tábornok! Strasbourgi folyosói tréfa – kár.

Karikás ostorral?

Frusztrált európai dörmögés: a magyarok karikás ostorral csinálnak alkotmányt, váltanak főtisztviselőt, ő bajuk. Kitagadott ortodoxia a makrogazdaságban, de másutt is van. Kifigurázva a késve hajrázó népesedés-politikát: ha egy nőnek egy gyermek kihordása 9 hónap, akkor nálunk 9 nőnek csak egy-egy hónap?! Csak akarni kell? Pár hónappal a választások előtt kívül-belül feszültségek, háborúskodások, felszínese, populista intézkedések mérgezik a közállapotainkat. Módom volt a diplomáciai kar elitjét tájékoztatnom a jogi helyzetről. Fontos és szimbolikus ügyekkel szemléltettem gondjainkat. Idézek néhány elemet, majd összefoglalóan jelezem a jogállamiság kritériumait, jellemzőit, érték-rendjét. Az EU bizalmatlan a politikai és jogi fejleményeink és a kormány magyarázatai iránt. Okkal. Nem ízlésbeli, szocializációs vagy perszonális immár a konfliktus: zsigeri. Az alapértékek és az önként vállalt kötelezettségek megsértése a fő baj, mely eszkalálódik. A baráti jótanács és diszkrét intés ideje lejárt: más egyelőre nem lépett a helyébe. Itthon sem érződik kijózanodás. A hazai értelmiség súlyosan megosztott, állandó a polarizált közbeszéd. A bírálók hangja gyenge, alternatívájuk láthatatlan. Azért pár axióma nyilvánvaló. Nem az Unió csatlakozott hozzánk, hanem fordítva. Az Unió írott, szokás- és precedens-joga: Brüsszel, Luxembourg és Strasbourg úzusa felülírja a magyar alkotmányt is. Az ország nem azonos a kormánnyal. Valódi érdekünk a XXI. századi progresszió, integráció és versenyképesség lenne: amit a kormányzati hiteltelenség, nem pedig a brüsszeli adminisztráció, de nem is pl. a Tavares-jelentés rombol. Utóbbi közjogi mestermunka.

Cseles játékosként

Cseles játékosnak látszunk: a magyar mögöttes lép be a forgóajtóba, előtted lép ki. Sérelmi politikából, elszigetelődésből nem lesz sikerorientált ország. Az Unió a jogállamiságot, a pluralizmust, a szabad választásokat és médiát, a hatalom-megosztást, a politikától független állami posztok integritását, a politikai hatalmat korlátozó emberi jogok betartását elvárja, ám meg sem próbálta kikényszeríteni. Esély sincs már arra, hogy pl. a Velencei Bizottság: nem csak de jure, hanem de facto módon is vizsgálódjék, elemezzék. Kormányzati kommunikációs ellenvetés: csak azért mondják, mert irigylik a 2/3-ot, mert a bal-liberális oldal ármánykodik, mert új utakat járunk a hanyatló Európában. Típusmondat: ugye, hogy nem korlátozzuk a szabadságot, hiszen bárki beszélhet a korlátozásról? Való(já)ban szűkült a jog és minden autonómia tere, esélye. Ország-megújítás címén, ürügyén feldúlták csaknem az összes szakpolitikát. Az ebben a feneség, hogy tényleg voltak alvadt struktúrák, reform után szomjazó területek. De modernizálni nem tarvágással kell, és végképp nem úgy, hogy újra-osszák bárki elorozható javait. Mámoros éhséggel foglal(t) el minden hatalmi-üzleti pozíciót a pártos állam. Nem boldogul vele: képtelen konszolidálni, pacifikálni. *Fából vaskarika nyitott társadalmat, szabad demokráciát vasmarokkal, fentről, egy kézből irányítani.*

Kétharmad, sőt több...

A parlament Jolly Jokernek tekinti a 2/3-os mandátum-többséget. 8,1 millió választójogosult van. 2,7 millió fő szavazatával nyert alkotmányozó többséget a kormánykoalíció. 50 % felett van ma a közügyek menetével elégedetlenek aránya. Ellenzéki szekunda, hogy/ha ezt mégsem sikerül(t) választási úton kormány-váltáshoz, pláne rendszer-korrekcióhoz juttatni. A győztes csak a ciklus idejére szóló politikai tisztségeknél visz mindent. Békén hagyja a pártsemleges, független posztokat, a hivatalnoki kart: vagy okos kiegyezéssel, többpárti kompromisszummal tölt be ilyen posztokat. Nem így történt. Logikája, ha nem is szokásjogi etikája még a 2/3:1/3-ad arányú újrarendezésnek, feltöltésnek is lehetett volna. Ám a 2/3-ad 3/3-ad, sőt - a 9-12 éves bebetonozódás miatt - 4/3-ad módjára gyúrt maga alá minden(ki)t. Alkotmányjog: *a 2/3-ad, mint minősített többségi arány főként hatásköri, formai előfeltétel: nem ügydöntő érdem. Alkotmányos garancia viszont az hogy, lényeges tartalma az országgyűlési képviselők közötti széles körű egyetértés, mely az alkotmányos berendezkedés alapjainak megőrzésétől elválaszthatatlan. Az ellenzék kisemmizése, a kontroll kikapcsolása ezért elfogadhatatlan. Mégis: olyan új választójog készült, amely részrehajlóan újból elsőprő többséghez (akár 4/5-ödhöz) juttathatja a jobboldalt.*

Alaptörvény

Az új Alkotmány: szimbolikus névvel Alaptörvény működésképtelen közjogi Frankenstein. Úgy készült, mint egy patchwork. Megkerült minden szűrőt, megalapozást és kritikát. Terápiát kínál diagnózis nélkül. Centralizál és múltba mereng. Összegyűrná 1938-at 2011-gyel. Képtelen, kamu az eredmény. Ha már nem jöhet vissza a királyi Nagy-Magyarország, legalább a nevéből tűnjék el a köztársaság. /Olykor az elnöki rendszerrel kacérkodó eszmefuttatás hangzik el./ Ha már nem lehet a bázis a Szent-Korona-tan, legalább készüljön kötelező preambulum vitatható történelmi tételekkel, Nemzeti hitvallás névvel. Rangrejtve a (nép)szuverenitásra is hivatkozni kell: jól jöhet az Unióval szemben. Agyrém az ország legitimációját, állami státuszát az 1944. évi német megszállásától az 1990. évi szabad választásokig kiradírozni. Kellett egyáltalán, avagy éppen most egy rossz, új Alaptörvény? Valójában nem. II. Frigyes mondása: mit ér a kötelesség egy jó alkalomhoz képest?! Futball-perspektívából, labdarúgó attitűddel tilos volna alkotmányozni. Nem klubcsapat alkotmányoz, hanem nemzeti válogatott. Nem győztes-vesztes végeredményű a „játék”. A többség (túl)hatalmát kellett volna korlátozni, az önkény esélyét kizárva. Szabadságharcos alkotmányozás nem létezik. Mikor nyertünk utoljára szabadságharcot? Igazán sose, Európával szemben most sincs rá esély. Európában egy alkotmány sok közös vívmányból áll. Értéktartalmú, de ideológiailag és pártalapon semleges, stratégiai döntésekből álló, távlatos normaköteg. Általánosan elismert elvek, szabályok és modern kihívások válasza. Taktikai szempont, időszakos pártérdek nem determinálhatja.

Súlyos vége lesz a kuruckodásnak, ha a természet, a gazdaság, a fizika, a társadalom és az Unió törvényeit a hazai jog voluntarista módon legyőzni szeretné.

Tízparancsolat

- 1.) A (pártállami) diktatúra és a demokratikus jogállam lényegüket tekintve két külön világ.
- 2.) A jogállamiság más alkotmányos értékekkel, minőségekkel összhangban, egymást erősítve éri el célját. Ilyen pl. a szabad, fair választás, s a diszkrimináció mentesség.
- 3.) A jogállamiság tény és igény: már bizonyos szinten elért állapot és 100 %-osan soha nem kész, perfekt, lezárt helyzet. A jogállam evolúció, de nem revolúció.
- 4.) A jogállam nem a jogászok, hanem a törvény uralmát jelenti –független igazságszolgáltatással a végponton.
- 5.) A jogállam morális alapokra is épülő eszmény, mely a törvénytisztelet köré szerveződik, kifejezve, hogy a jogot be kell tartani és tartatni, viszont semmi más nem kötelező általánosan, csak a „törvény”.
- 6.) A jogállamiság alfája és ómegája a biztonságos rend mind a jogalkotásban, mind a jogalkalmazásban. A jogállamiság döntően minőségi kategória, és nem mennyiségi mérlegelés végeredménye.
- 7.) Egy jogállamban semmilyen cél nem szentesítheti az eszközt. Jogállamban nincs és nem is lehet politikailag vagy társadalmilag hasznos, netán „igazságos” jogsértés.
- 8.) A jogállam maga is sokrétű fogalom, belső összetevői pl. a jogbiztonságtól a normavilágosságon át a hatalommegosztás rendszerének tiszteletben tartásáig húzódnak.
- 9.) A jogállamiság az érdemi, az eljárási és a végrehajtási szabályok tiszteletét egyaránt igényli, sőt a korrekt jogértelmezés és a fair teljesítés is ide sorolható. Jogállamban a jog: társadalom-szervező érték, ezért a társadalom egyes alrendszerének működéséből (pl. egészségügy, oktatás, pénzvilág) sem számúzhető elvi követelmény.
- 10.) A magyarországi jogállamiság is „csatlakozott” az EU-hoz, részese lehetne annak formálódó föderációjának. Így a közös alapértéket jelentő jogállamiságnak számos fontos eurójogi: piacgazdasági, versenyjogi és emberi jogi összetevője, kihatása van.

Törvényes, mert törvényt írtak rá!?

A legtöbb kritérium magától értetődő, példán megvilágítható. Kiegészítés: a jogállam minősége, **beágyazottsága nem örökidejű, nem végleges. Nemzetközileg is többféle modellje lehet**: láthatóan más ez az USA-ban, mint Európában. **Érték-elvűsége elvben szilárd, a gyakorlatban többarcú**. Elvileg, s rendszeren a **jog a társadalom-tudományok matematikája**. **Egy jó jogszabály olyan tiszta, mint egy matek képlet**, egy fölösleges vessző sincs benne. **Eltávolod(t)unk ettől. Évezredes axióma is borul**: ti., hogy *a törvény nem tudása nem mentesít*. **Ha visszamenőleges negatív jog** képződik „igazságosság” címén, akkor **hogyan tudta volna a kárvallott a jogtudatát és életviszonyait a később jövő norma büntető parancsához igazítani?!** Ilyenkor a **felelősségét megalapozó feltevés eleve kamu**. **Gyakorlatilag** megtehető, bár nem helyes hogy aktuálpolitikailag kijelentik: intézkedésünkre immár **törvény van, tehát az „törvényes”, és különben se kössék meg a politikai kezét**. **Vitatom ezt**. A jogállam **nem ok nélkül demokratikus**. **Azért minőségi, jóhiszemű együttműködést feltételező kategória, mert valódi korlát és mérce mindenféle (társadalmi-gazdasági-politikai) cselekvés számára**. Ez nem hibája, hanem a lényege, mert **demokráciában mindenki hatalma részleges, ellenőrzött és korlátos**. Kötött koordináta-rendszer, melyből kitörni szent cél okán is tilos. **Sehol sem beteljesült állapot a jogállam, hanem program is: így a cél+irány sem tetszőleges**.

Jogállam egyenlő...

Az **Alkotmánybíróság** (AB), mint legfőbb (?) jogőr: részben önhibáján kívül leértékelődött, felvizeződött, mára politikailag lekozma. Nem volt mindig így. 20 éves, nívós gyakorlatában a testület a jogállamiság főbb összetevőit, válfajait így munkálta ki: Jogállam egyenlő jogbiztonság, kiszámíthatóság, normavilágosság, hatalommegosztás, az eljárási garanciák védelme, a formális jogállam és az igazságosság kapcsolatrendje, az alkotmányos büntetőjog mibenléte, a felek eljárási pozíciójának korrekt megállapítása, s benne pl. a fegyverek egyenlőségének elve, a közigazgatási határozatok bírósági kontrollja, a közigazgatás törvény alá rendelése, az alkotmányos szervek együttműködési kötelezettsége, a közhatalmi szervek demokratikus legitimációja, a közjogi érvénytelenség megállapíthatósága, a minősített (2/3-os) többség megkövetelése, az alapjogi kétharmad vizsgálata, az ígérvények sorsa, a bizalomvédelem, a szerzett jogok védelme, a várományok sorsa, a visszamenőleges, negatív jog tilalma, az időmúlás jelentősége, az átmenethez kellő idő szükséglete, s az ún. alkotmányos idő lehető kímélete. 21 tétel!

Laikus vélekedés szerint ez sok, szűkítés kell. Szerintem ellenkezőleg: tágul a horizont, új területek, védendő értékek, s kerülendő jogi csapdák jelentkezhetnek. 3 példa: a) a kollektív, ill. a III., sőt a további generációs jogokkal ki fog bővülni az oltalmak zónája. b) már ma is jogállami követelmény volna, lehetne a kollektív büntetés (pl. a megtizedelés) tilalma. c) meg kell határozni az alkotmány(osság) belső összetevőinek egymáshoz mért súlyát, „hierarchiáját”, a fundamentumok és a részlet-normák vetélkedésének feloldását: a tartalmi, akár örökörvényű alkotmányosság normatív alapelveit, kőbe vésett normáit.

Szemezgezzünk!

Jogbiztonság vs. tények: a jogalkotói joggal való visszaélések, a hatályba sem lépett törvények átszabása, a végrehajtási normák késedelme, egyéni indítványra, egyeztetés nélküli sumák törvényalkotás. Kiszámíthatóság vs. tények: magántulajdonú vállalkozások közterheinek ötletszerű, évközi súlyosítása, tollvonással jövő megszorítások, banki etc. elvonások megállapodás-ellenes, évközi bevezetése. Kiszámíthatóság helyén egy csöpp beszámíthatóság kéne?! Normavilágosság vs. tények: politikai (pl. pártfelelősség, nyugdíjvédelem), törvények lózungot jelölő és érő fogalmak „törvényesítése”: értelmező normák hiánya, kuszasága, ellentmondásos jellege, egyezményes tartalmú köznapi kifejezés 5-6 féle jogi definiálása. Hatalom-megosztás vs. tények: de jure immár az Alaptörvény normája is ez, ellenben de facto tény annak megbundázása, kiüresítése. Alkotmányjogi minimum: a népfelség minden hatalom kezdete és vége, mindenki hatalmát kontrollálni kell az önkény megelőzésére. Nem a kormányé!
Visszamenőleges, negatív jogalkotás tilalma vs. tények: 98 %-os különadó az előző hatalom kedvezményezettjeire, nyugdíj-megvonás. Alkotmányos, ill. kellő, átmeneti idő vs. tények: bírói kényszernyugdíj, szerencsejáték-tarvágás. Alkotmányos szervek jóhiszemű együttműködési kötelezettsége vs. tények: nem mindegy, hogy az előadás prezentációját osztjuk-e meg, vagy az országot. Alkotmányjogi idő: tud valaki olyan példát mondani, melynél nem csak a közlöny elolvasásához, de a jog- és életviszonyok átalakításához is megadatott a kellő idő? **Ellenpélda** számos akad.

Összehasonlító jog, vállalásaink

Uniós alapértékek, alapszerződés 2. cikke: Az unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok - ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait - tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában. Minden szó világos? Veszi ezeket itthon komolyan mindenki!? Az Unió Alapjogi Chartája preambulumának kivonata: Szellemi és erkölcsi öröksége tudatában az Unió az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a szolidaritás oszthatatlan és egyetemes értékein alapul, a demokrácia és a jogállamiság elveire támaszkodik. Tevékenységei középpontjába az egyént állítja, létrehozva az uniós polgárság intézményét és megteremtve a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget. ..Az Unió... biztosítja a személyek, a szolgáltatások, az áruk és a tőke szabad mozgását, valamint a letelepedés szabadságát. Ennek érdekében a társadalmi változások, a társadalmi haladás, valamint a tudományos és technológiai fejlődés fényében szükséges az alapvető jogok megerősítése e jogoknak egy chartában való kinyilvánítása útján. Érthetőek, vitathatóak?

Lássuk be, lássuk tisztán: külföldről - a tisztánlátás, s a kijavítás előmozdításán túl - nem jön varázsütésre honi megoldás. Ergo vagy olyan (minőségi!) jogállamunk lesz, mint amelyet megengedhetünk magunknak, vagy olyan, amelyet szégyenletesen eltűrünk, és akkor bizony meg is érdemelünk.

A farkas rémálma, a bárányok sóhaja

Ferenc pápát 2/3-dal választották meg, a Biblia mégis változatlan marad(t). *Itthon leplezni próbált, mégis céljában és eredményében önérdékű közhatalmi és jogpolitika szab(ott meg) mindent.* **Egyirányú „felhalmozás”** jött élből és tarol(t), **5 lépésben.** 1) Átszervezik, átnevezik X alkotmányos intézményt. Gyakorlatilag mindet. 2) Stratégiai csúcspozíciót hoznak létre benne, zömmel egy személyre kialakítva. 3) 9-12 éves mandátummal betonozzák be, teszik szinte leválthatatlanná a már előre kiszemeltet. 4) Ájtatos képpel beleültetnek egy vagy több bizalmast (nicknevük: orbaniták), majd már együtt színlelik a poszt függetlenségét. /Kivételt talán 1-2 fő képez./ 5) Ellehetetlenítik, elkedvetlenítik, szinte kalodába zárják az utánuk jövőket. Ezért a kormányfőnél *semmiféle olyan ajánlás, változás-igény nem tárgyalási alap, mely az 5 lépcső lényegét és összefüggését érintené.* Ehhez képest **zsenge ellenzéki дума, csőlátás, naivitás, hogy/ha ígérjük: szerzett jogot nem sértünk, senkit fel nem állítunk, a polipon, a maffián kívül másokkal kiegyezünk.** *Láttak már farkast, mely rosszul alszik a bárányok kívánsága, sóhaja miatt? Józan társadalmi megbékélés, alkotmány-konzolidáció majd kell: 2016-2018?! Naiv próbaleggömb az Együtt-PM által többször megüzent, a kormányoldalról kapásból visszavert visszautasíthatatlan ajánlat:* ti., együtt vizsgáljanak felül majd néhány alaptörvényi képtelenséget. Nem. Olyan ez, mint amikor a bárány feltét(el) nélküli tökfőzeléket ajánl vacsorára a ragadozónak?! Klasszikus mottó: látszódj báránynak, de legyél belül oroszlán, azok között, akik oroszlánsként tetszelegnek, de belül birkák!

Erős Pista vissza a tubusba?

Kijózanító következtetés: új parlamenti 2/3 híján a mai közjogi romhalmazra 100 %-ig makulátlan+békés jogi megoldás nincs.

Behódolási pozíciót felvenni is kár. Kamuzás, látszategy(ez)ség, hamis egerút sem segít. „Csak” fair, demokratikus, európai és a népfelásra építő, erőszakmentes és biztosítékokkal övezett kivezető út egyengethető, ami önfejlesztő módon összerakható. Nem jogi: politikai kérdés a (nagy)koalíció, s benne pl. egy Romulusz-Rémusz kettőse.

Általánosságban: a helyreállítás esélyeiről, feltételeiről, alternatíváiról csend, suskus, személyi kalkuláció, szólótánc stb. érzékelhető. Fenyegető baj, hogy békés váltás esélye napról-napra fogy. Előkészítettség gyenge. Készültségi fok ma: 10%. Nehézségi fok: 150 %. 3 határ-helyzet volna.

A-premissza: időben visszafelé is újjá varázsolni a jogállamot /annak biztonságát és múltra is szóló kiszámíthatóságát/ mintha az omlettből a friss tojást rekonstruálni. Lehetetlen. Cezúra kell. B-premissza: kb. mint Erős Pistát a tubusba visszagyömöszölni. Nem kizárt, de feltételes, időigényes és nehéz. C-opció: a Dzsinn a palackba visszaterelhető, de nem bárki képes és kész rá, bárkinek el sem hinnénk. Válságmenedzser kell. Fő peremfeltétel: az AT közjogi érvénytelenségének kimondása az alap, s az alkotmány hatalom-monopolizációs tilalmának beélesítése az első pozitív jel. A népszavazás szimbolikusan és valóságosan helyes cél.

Strukturális és fenntartható

Támadhatatlan,)(fél)kész korrekciós jogi foratókönyv nincs. Előnyök-hátrányok, kimunkált alternatívák: hol vannak? Sikerre esélyes /átalakító/ módok helyett célok olvashatók. Tartalmilag, de nem egy az egyben vissza kell térni intézményesen a 89-es alkotmányhoz, ám el kell végezni annak eszázadi modernizációját. Az alkotmányos intézmények szervezeti, személyi, etc. függetlenségét vissza kell állítani. Új, az állam felelősségét intézményesítő jogalkotási rend épüljön ki. A független posztok megszállásának korrekciója elengedhetetlen. Jelzésértékű az emberi jogok visszaszolgáltatása a népnek, a hatalom korlátjaiként való tételezése: az uniós Alapjogi Charta és jogi felelősségi modell átvétele döntő érték és jel lehet. A fair választások ügye forrong: krédó a de jure+de facto, szavatolt leválthatóság. A rossz törvények hatékony ellensúlyra és színvallásra, demokratikus összefogásra, munkára még senkit nem készítették? Illúzió+időzavar. Szánálni kell majd az országot a makro-ügyekben: szinte minden fontos szakpolitika terén, érdemi modernizációval és minőségi garanciákkal. Kulcsszó: strukturális és fenntartható megoldás kell. Alternatívák kidolgozása, felmutatása kéne máris minden kulcsponton, és nyomban nyilvánossá téve: ha jön a váltás, ezzel kezd az új garnitúra. Megnyugvást kell hozni a társadalomra, és békés építkezést hirdetni 3-5 év kiszámíthatóságával. Humort, jó léghőrt, szavahihetőséget, bizalmi elvet visszahozni a hétköznapiakba! Ami most van, ricinus ebéd közben. Ingyen-ebéd nem lesz, de a polgár a táplálkozási lánc boldogabbik végére kerülhet. Könnyű nem lesz, elviselhető(bb) talán igen. Konkrétumok pl. a nyílt 12 pontomban: www.kollath.com. Oldásul mémek, szemléltető képek jönnek:

Tudni, merni, tenni

*Hogy mit kell tenni,
azt sokan tudják.
Hogy hogyan kell tenni,
az kevés embert érdekel.
S még ennél is kevesebb az,
aki meg is meri tenni.*

Sri Chinmoy

Rekonstrukcióóóóóó?!

**FIAM, EZEKBŐL KELLENE EGY
DISZNÓT ÖSSZERAKNI.**

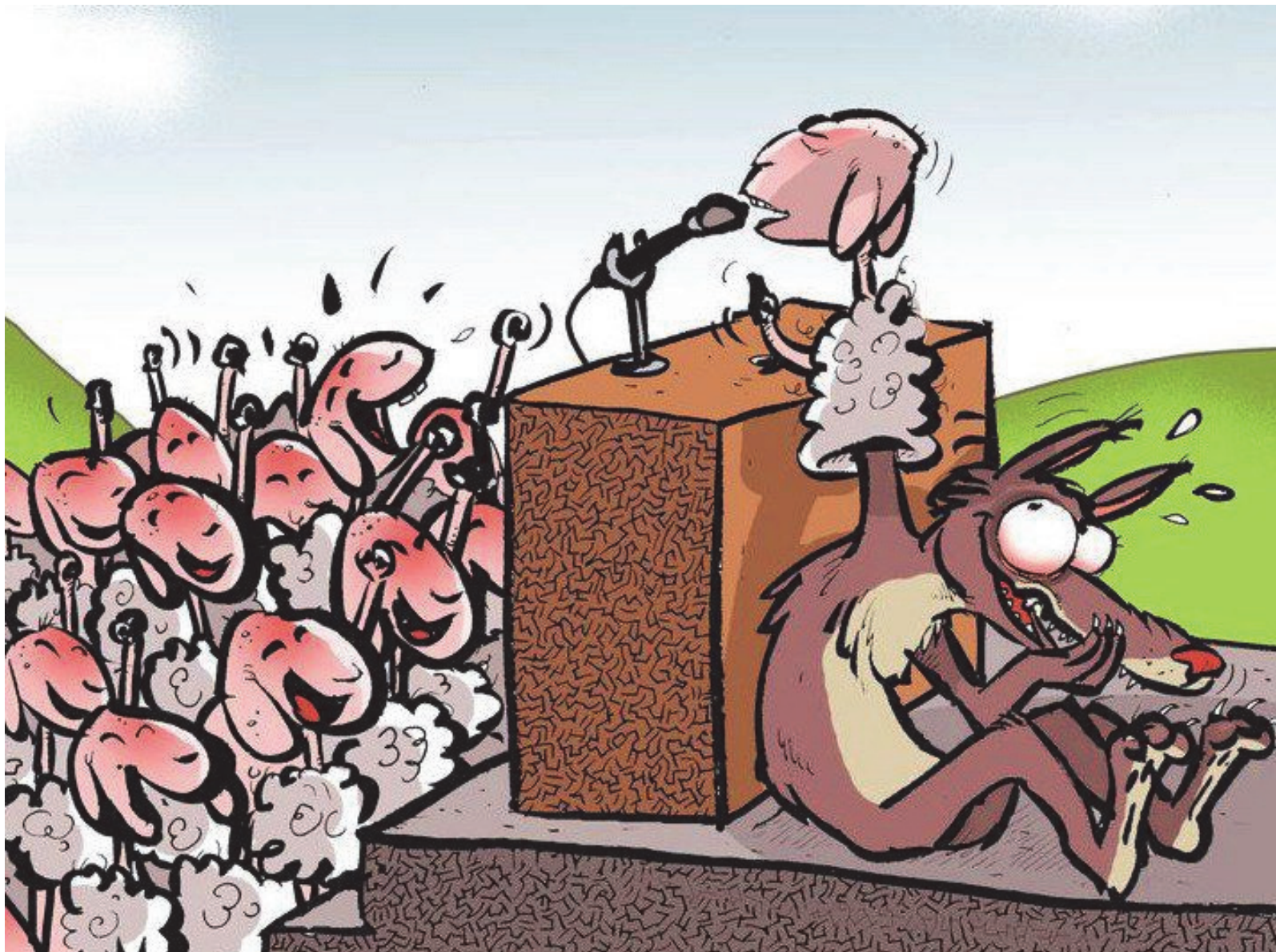
FALUSI PUZZLE

WWW.FUNGIE.HU

Az Alaptörvény nem alkotmány, a NER szolgálati szabályzata vagy egy despota pátense csupán

Ki nevet a végén?

Csak akarni kell?!

**DE ANYAAA, ÉN NEM AKAROK
FOCISTA LENNI!!**

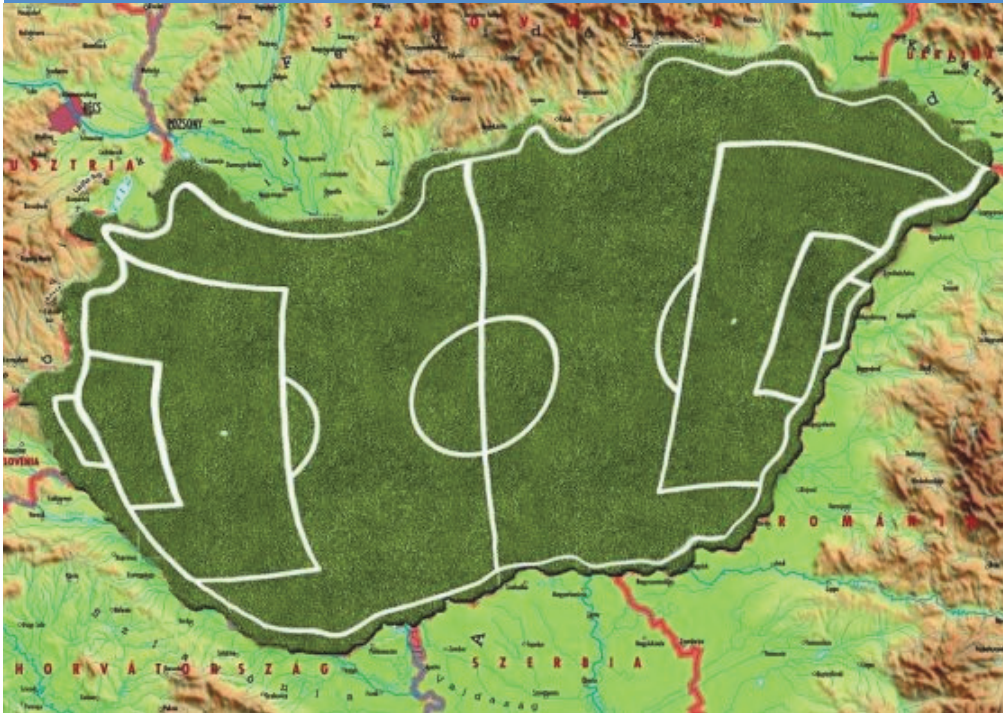
**TUDOM, ÉDESEM, DE EBBEN AZ ORSZÁGBAN
CSAK ÍGY LEHET ÉRVÉNYESÜLNI**

zipmeme

Ilyen lesz majd a felszabadító rúgás?

Ha csak így nem...

Mielőtt bármibe
belekezdész,
tanuld meg hogy
lehet befejezni!

Katonás, bizarr szemléltetés

Szakadék

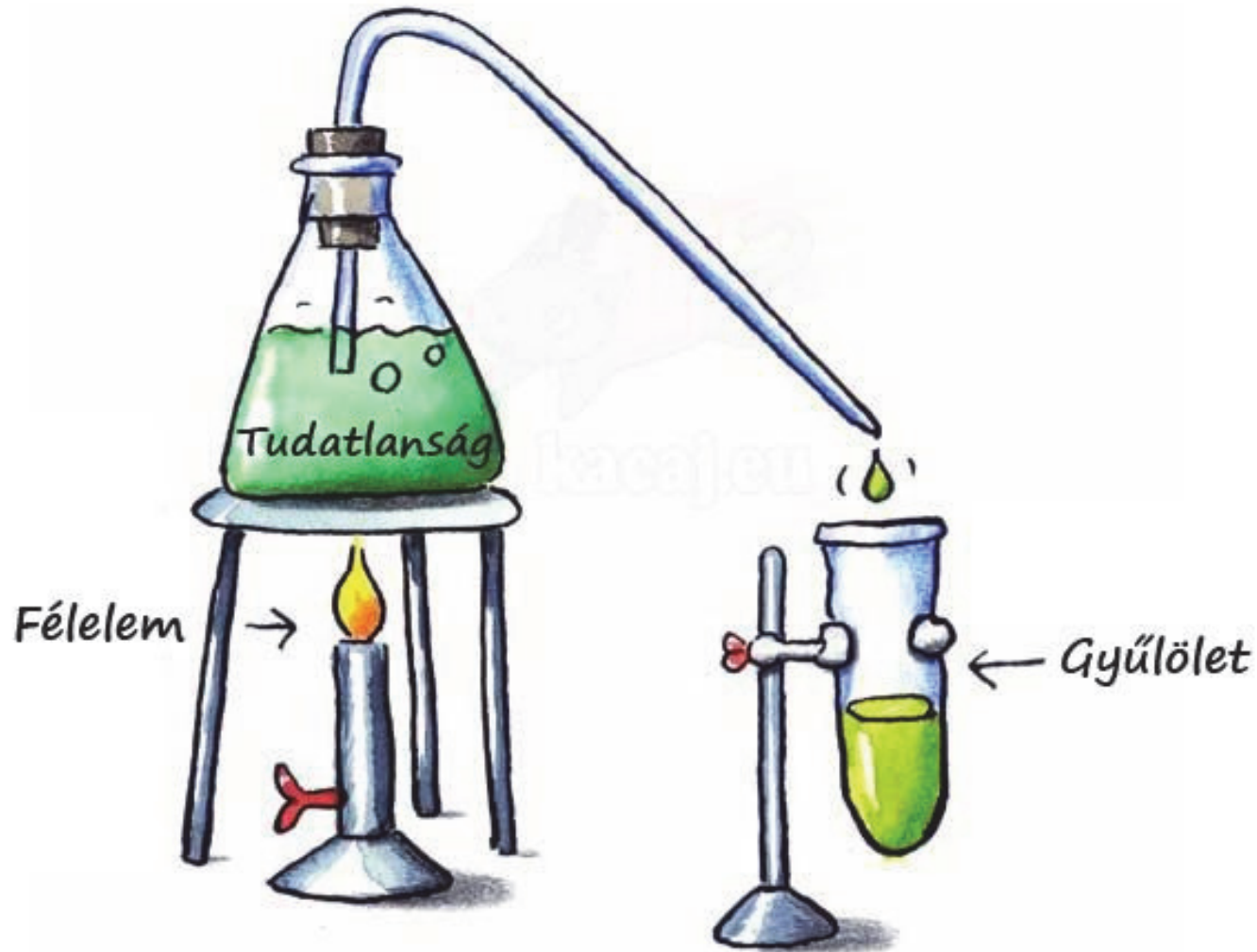
Kinek-minek a szakadéka lesz a közelgő parlamenti választás?!

Íme, egy 2014-es szavazófülke?!

Gyúelegy: a szélsőség lényege

(F)elszállnak?

Egyéni indítvány, vastagbőr, bakugrás,
közjogi remekmű

Az egyesült széthúzás nemzete

Tréfa: az angol ülve gondolkodik, a francia állva, az amerikai asztra tett lábbal, az orosz betárazva, az indiai jógázva, a magyar meg utána (post festa).
Igaz?!

***"Ha mindig igazat mondasz,
semmire sem kell emlékezned."
(Mark Twain)***

szajkószóval a száján a száján

Személyekre szabott álomkapitalizmus?

Fejfájdító humor odaát. Az Unió lényege rendül(het) meg, ha a VIP-szektor, Münchhausen báró, a szőnyegen repülő fundamentalista, a határtalan hittérítő, a szómágus, a cseles középjátékos, az irredenta, a keresztapa győzhet. A lódításra (hódításra) épülő szisztémában semmi sem biztos, és kevés a nyertes. **Nem csak szankcionálás lehet a szembenállás következménye: *simán lecsúsztathatják Európa jobb felének térképéről a renitens országo(ka)t.*** **Gyilkos poén valós közjogi bázisról: 89-es alkotmány: Magyarország gazdasága olyan piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül. Alaptörvény: semmi ilyesmi. Jogállam=jogalom. Államkapitalizmus=álomkapitalizmus. Polip, maffia-vád: a szociológiailag definiált tudományos igényű és értékű levezetés nem túlzás.**

Alázat

“Az a baj a világgal, hogy a hülyék mindenben holtbiztosak, az okosak meg tele vannak kételyekkel.”

Bertrand Russell

